

TARPTAUTINIS ALKOHOLIO POLITIKOS CENTRAS.

Visuomenės sveikatos įstaiga ar alkoholinių gėrimų pramonės rinkodaros įrankis?

Dr. Piteris Andersonas (Peter Anderson), nepriklausomas konsultantas

The International Center for Alcohol Policies: a public health body or a marketing arm of the beverage alcohol industry? *The Globe, 2002 Issue 1*

www.ias.org.uk/resources/publications/theglobe/globe200201/gl200201_p3.html

Visuomeninė organizacija „Tėvai prieš narkotikus“, 2007 m.

Visame pasaulyje alkoholinių gėrimų pramonė, siekdama išvengti tabako pramonės likimo, deda dideles pastangas, stengdamasi paveikti visuomenės nuomonę ir vyriausybių alkoholio politiką. Ji iškelia “socialinės veiklos grupes”, kurios pretenduoja į piktnaudžiavimo alkoholiu problemų sprendimą. Šiame straipsnyje Piteris Andersonas (Peter Anderson) ir Derekas Rezerfordas (Derek Rutherford) kritiškai nagrinėja dviejų pagrindinių tarptautinių grupių – ICAP, įsikūrusios Vašingtone, ir Amsterdamo grupės Europoje veiklą.

Alkoholio politika ir alkoholio žala

Remdamasi savo atlikta globalinės ligų naštos analize, Pasaulio Sveikatos Organizacija teigia, kad pasaulio mastu su alkoholiu susiję mirtys ir nedarbingumas padaro daugiau žalos gyvybei ir gyvenimo trukmei, negu tabakas¹. Alkoholio politikos tikslas yra sumažinti šią žalą, o alkoholio politikos tikslai turi būti vertinami pagal jų tai žalai įtaką.

Bendra alkoholio, kaip priklausomybę sukeliančios medžiagos, politikos strategija yra sukurti aplinką, kuri padėtų žmonėms pasirinkti tai, kas naudinga sveikatai, o sveikatai nenaudingą pasirinkimą padarytų sunkesni ar brangesni². Alkoholio politika turi atsižvelgti į visus geriančiuosius, kad būtų galima nustatyti visuomenės sveikatos apsaugos priemonių mastą. Alkoholio politika neturi būti apribota tik “alkoholizmu”, priklausomu nuo alkoholio asmeniu arba ypatingomis fizinėmis ligomis, tačiau turi atsižvelgti ir į su alkoholiu susijusias problemas, ir į priklausomybę nuo alkoholio.

Joje turi būti atsižvelgiama į opiausias ir laikinas, taip pat į ilgalaikes problemas. Joje turi būti skiriamas dėmesys socialinėms ir psichologinėms problemoms, taip pat fizinėms problemoms. Ji turi spręsti mažas ir įprastines problemas, atsižvelgti į reikšmingiausias ir taip pat į rečiau pasitaikančias pasekmes. Politika turi atsižvelgti į neigiamą gėrimo įtaką šeimai ir kitiems žmonėms bei pačiam geriančiajam. Alkoholio politika turi atsižvelgti ir į bendrą visuomenės gėrimo lygį, ir į gėrimo įpročius. Vidutinis alkoholio suvartojimas vienam asmeniui lemia gėrimo problemų paplitimą. Be to, alkoholio suvartojimo mastai nėra pastovūs. Jie svyruoja reaguodami į pokyčius tokių faktorių, kaip rinkos kontrolė, politinis liberalizavimas, gamyba, perkamoji galia, urbanizacija, migracija, reali kaina ir rinkodara bei prekyba.

Tarptautinis alkoholio politikos centras

Ieškodami internete žinių apie alkoholio politiką, surandate Tarptautinį alkoholio politikos centrą (ICAP-International Center for Alcohol Policies) <http://www.icap.org>

ICAP, kuri finansuoja tarptautinę alkoholinių gėrimų pramonę, misija yra tokia:

- „Prisidėti prie piktnaudžiavimo alkoholiu visame pasaulyje mažinimo ir skatinti alkoholio reikšmės visuomenėje suvokimą;
- Skatinti dialogą ir bendradarbiavimą, įtraukiant alkoholinių gėrimų pramonę, visuomenės sveikatos apsaugos darbuotojus ir kitus, suinteresuotus alkoholio politika”.

ICAP rėmėjai :

Allied Domecq PLC
Asahi Breweries, Ltd.
Bacardi-Martini
Brown-Forman Beverages Worldwide
Coors Brewing Company
Diageo PLC

Foster's Brewing Group Limited
Heineken NV
Joseph E. Seagram & Sons
Miller Brewing Company
Molson
South Africa Breweries

ICAP prezidentas yra Markus Grantas (Marcus Grant), kuris anksčiau buvo atsakingas už globalinę veiklą, susijusią su piktnaudžiavimo kenksmingomis medžiagomis, įskaitant alkoholį, prevencija, Pasaulio Sveikatos Organizacijoje (PSO), kurioje dirbo 10 metų. Grantas, kuris save laiko visuomenės sveikatos advokatu, jo paties žodžiais tariant, „*kiekvieną kartą įsitikindavo, kiek daug bendro yra tarp vyriausybių, pramonės ir mokslininkų, ir kaip noriai jie, vedami geros valios, yra pasirengę išvien ieškoti pagrindo bendram darbui.*”

ICAP filosofija

ICAP filosofiją sudaro šie teiginiai:

“Remdamosi atviru dialogu su mokslininkų ir visuomenės sveikatos apsaugos bendruomenėmis, ir įnešdamos savo indėlį į alkoholinių gėrimų vartojimo vaidmens visuomenėje suvokimą, bendrovės, remiančios Tarptautinį Alkoholio politikos Centrą, tiki, kad:

- 1. Dauguma žmonių, kurie vartoja alkoholinius gėrimus, daro tai atsakingai ir siekdami pagerinti savo gyvenimo kokybę.*
- 2. Alkoholiniai gėrimai, kai žmonės juos vartoja saikingai ir atsakingai, turėdami gerą sveikatą ir tinkamus mitybos įpročius, ir, jeigu jie neturi medicininios nustatytų priežasčių atsisakyti, sudaro labai nedidelę riziką ir, kaip buvo ištirta, turi teigiamos įtakos sveikatai.*
- 3. Neatsakingas alkoholinių gėrimų vartojimas yra siejamas su įvairiopa rizika pavieniams asmenims ir visuomenei sveikatos, socialiniu, ekonominiu ir saugumo požiūriu. Neatsakingas vartojimas siejamas su dideliu vartojamų alkoholinių gėrimų kiekiu, išgeriamu pavieniais atvejais arba pakartotinai, arba kai geriama netinkamomis aplinkybėmis, arba kai geria žmonės, kurie iš viso neturėtų gerti.*
- 4. Alkoholio politika turi būti grindžiama objektyviu alkoholio vartojimo ir piktnaudžiavimo alkoholiu atliktų tyrimų suvokimu; jos tikslas turėtų būti protinga pusiausvyra tarp vyriausybės reguliavimo, (alkoholio) pramonės savaiminio reguliavimo ir asmeninės atsakomybės.*

Ar ICAP tikrai rūpi visuomenės sveikata, o gal iš tikrųjų ši organizacija yra alkoholinių gėrimų pramonės rinkodaros priemonė? Paskutiniame vedamajame Mekkenoras (McCreanor) ir jo kolegės teigia, kad ICAP vaidmuo yra pramonei tinkamos alkoholio ideologijos propagavimas³. Šiame straipsnyje aš noriu žengti dar vieną žingsnį ir pasvarstyti, ar ICAP turi ir kitą tikslą - mobilizuoti mokslininkus, norint gauti informacijos, reikalingos alkoholinių gėrimų pramonei savo gaminiams parduoti. Vienas būdų šiam klausimui nagrinėti yra pasiskaityti ICAP tinklapį ir jo svarbiausias publikacijas. ICAP turi keturias prioritetines veiklos kryptis, kurių kiekviena yra aptariama toliau.

Skatinti platesnį požiūrį į alkoholio politiką

ICAP siekia „išugdyti platesnį požiūrį (į alkoholio politiką), kuriuo būtų iš naujo įvertintos šiuolaikinės teorijos, didžiausią dėmesį kreipiant į skirtumus tarp teigiamų ir neigiamų gėrimo įpročių”.

Savo publikacijomis ir pareiškimais ICAP alkoholio politikos pagrindu siekia įtvirtinti gėrimo įpročių koncepciją ir iškelti tuos alkoholio politikos elementus, kurie, remiantis patvirtintais faktais, yra visiškai neveiksmingi.

“Gėrimo įpročiai ir jų pasekmės”⁴ yra publikacija, kuria siekiama gėrimo įpročius paversti alkoholio politikos pagrindu. Joje pateikta literatūros apžvalga yra padrika, o jos analizė kartais stokoja išsamumo ir svarumo. Joje daroma išvada, kad tie, kas daro alkoholio politiką, turi sutelkti savo pastangas neigiamiems gėrimo įpročiams išgyvendinti, naudojant specialias strategijas ir ugdant tinkamus gėrimo įpročius. Stengdamiesi diskredituoti alkoholio visuotinio vartojimo modelį, publikacijos autoriai nesugebėjo apžvelgti ir išanalizuoti gausios literatūros apie sąryšį tarp alkoholio suvartojimo vienam gyventojui ir su alkoholiu susijusios žalos. Be abejo, alkoholio vartojimo įpročių įtaka alkoholio daromai žalai yra svarbi, bet taip pat svarbus yra alkoholio vartojimo visuomenėje lygis. Labai geras šiuo atveju pavyzdys yra alkoholio ir mirtingumo sąryšis Europos Sąjungos šalyse po Antrojo pasaulinio karo⁵. Pavyzdžiui, Švedijoje buvo nustatytas labai aiškus ir stiprus ryšys tarp alkoholio suvartojimo ir mirtingumo (žr. paveikslą).

Apibendrinant skirtingų Europos šalių patirtį, atskirų laikotarpių analizė rodo, kad yra reikšmingas teigiamas sąryšis tarp bendrojo alkoholio suvartojimo pokyčių bei bendrojo mirtingumo ir alkoholio lemiamo mirtingumo pokyčių⁶ kiekvienoje amžiaus grupėje. Šis ryšys yra stipresnis Šiaurės Europoje, negu Pietų Europoje. Pavyzdžiui, jeigu vidutinis alkoholio kiekis litrais, tenkantis vienam gyventojui, padidėja vienu litru, žmogžudysčių skaičių Šiaurės Europoje padidėja 12,4 procento, tačiau Pietų Europoje padidėja tik 5,5 procento. Nepaisant to, tikrasis mirčių, priskiriamų alkoholiui, skaičius yra beveik vienodas šiauriniuose ir pietiniuose regionuose kadangi Pietų Europoje yra gerokai aukštesnis suvartojimo lygis.

Platesnio požiūrio į alkoholio politiką skatinimas pagal ICAP yra rėmimas tų politikos atmainų, kurios yra visuotinai pripažintos kaip neefektyvios. Šis požiūris yra akivaizdus pirmojoje iš dviejų pagrindinių ICAP alkoholio politikos nuostatų 1997 m. leidinyje *Dublino Bendradarbiavimo tarp alkoholinių gėrimų pramonės, vyriausybių ir mokslininkų principai*. Dublino principai alkoholį ir visuomenę bei alkoholio tyrimus. Principu C apie alkoholį ir visuomenę nustatoma, kad:

- *“alkoholio vartojimas yra susijęs su daugeliu ir naudingų, ir nepalankių sveikatai, taip pat ir socialinių pasekmių pavieniams asmenims, ir visuomenei. Vyriausybės, tarpvyriausybinių organizacijų, sveikatos apsaugos darbuotojai, alkoholinių gėrimų pramonės nariai, pavieniui ir bendradarbiaudami su kitais, turėtų imtis reikiamų priemonių, siekiant įveikti neatsakingą gėrimą ir akstinus tokiam gėrimui. Šias priemones turi sudaryti tyrimai, švietimas ir parama programoms, skirtoms su alkoholiu susijusioms problemoms spręsti.”*

Sunku nustatyti, kaip švietimas, kuris daugeliu atveju pasirodo esąs neveiksmingas, ypač kai nepriklausomai įgyvendinamos skirtingos politikos priemonės, mažina alkoholio lemiamą žalą. Nėra aišku, kurias programas ICAP turėtų įgyvendinti, siekdama sumažinti su alkoholiu susijusias problemas. Kitų ICAP publikacijų ir dokumentų skaitymas rodo, kad juose nerašoma apie akivaizdumu pagrįstas priemones, pvz., susijusių su kaina ar prieinamumu, kurios, kaip pasirodė, sumažina žalą².

Propaguodama platesnį požiūrį į alkoholio politiką, ICAP kelia sau tikslą nukreipti debatus nuo požiūrio į patį alkoholio vartojimą prie požiūrio į tai, kas yra neatsakingas gėrimas. ICAP kelia sau tikslą nukreipti mokslą ir politiką nuo prevencinių priemonių ir veiksmingų aplinkos strategijų, sutelkdama dėmesį į pasirinkimą, kurį atlieka kiekvienas geriantis asmuo, neveiksmingas arba marginalines intervencijas bei naudingą alkoholio vartojimą. Procese ignoruojamos medžiagos savybės, sukeliančios priklausomybę, neminimas žinių apie alkoholio žalą trūkumas vartotojų tarpe, taip pat neminama alkoholio vartojimo poveikio gerovei analizė ir ekonominio vyriausybės kišimosi į alkoholio rinką racionalumas.

ICAP požiūris į alkoholio politiką yra pagrįstas atrankine efektyvios politikos įrodymų apžvalga, tarnaujančia pramonės interesams. Norėdami susidaryti labiau integruotą požiūrį į alkoholio politiką, perskaitykite daugiau alkoholio pramonės pardavimų aprašymų. Gėrimo įpročiai ir jų pasekmės gali būti traktuojami kaip suteikiantys pramonei patarimą, kaip padidinti suvartojamo alkoholio kiekį, ir taip ruošiant rinką, stengiantis nukreipti politikos debatus į tai, kaip kuo labiau sumažinti žalingą riziką, išskylančią pramonei.

Surasti bendrą kalbą

ICAP:

“nuolat ieško mažiau emocijų ir vertybiškai orientuoto bendravimo būdo, kuris yra veiksmingos partnerystės pagrindas”.

Tai tiesiog reiškia mėginimą įvesti bendrą kalbą alkoholio politikoje ir tyrimuose, kurie tarnauja alkoholinių gėrimų pramonės interesams.

ICAP politikos antrasis pareiškimas *Ženevos Partnerystė alkoholio klausimu: Globalinės chartijos link*, paskelbta 2000 m., *“yra politikos priemonė, skirta alkoholio politikos plėtojimui remti tarptautiniu, nacionaliniu ir vietiniu lygiais.”*

Ženevos partnerystė alkoholio klausimu pabrėžia būtinybę suburti žmones kartu, propaguojant bendrą kalbą.

Jos preambulėje teigiama:

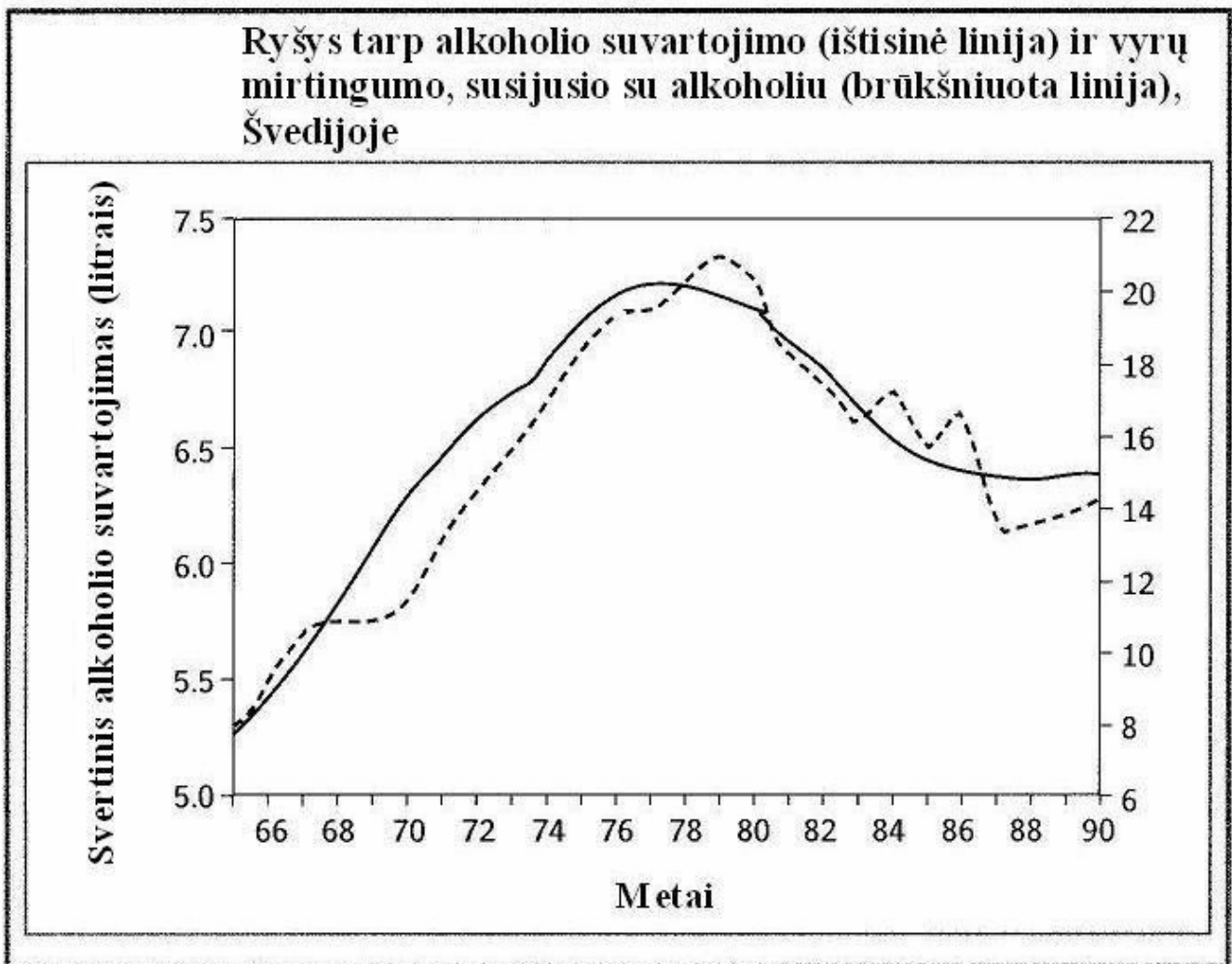
“Vis labiau pripažįstama stipresnių ryšių tarp visuomeninio ir privataus sektoriaus sukūrimo svarba tarptautiniu lygiu. Šiame kontekste ICAP ėmėsi iniciatyvos parengti partnerystės darbotvarkę, kaip įnašą į

pasaulinius debatus apie alkoholio politiką. Šis dokumentas sukuria naują pagrindą visuomeninės sveikatos apsaugos ir mokslininkų bendruomenės, alkoholinių gėrimų pramonės, vyriausybių ir nevyriausybinių sektoriaus bendrų interesų nustatymui ir propagavimui. Jis sudarytas, remiantis Dublino principais, ir pripažįsta tarptautinių organizacijų pastangas, rengiant alkoholio politiką. Ruošiant šį dokumentą, buvo rengiamos intensyvios konsultacijos, įskaitant regioninius ir pasaulinius susitikimus, dokumentą kūrė daugelis žmonių, kurie dalyvauja rengiant alkoholio politiką, kurios tikslas buvo suformuluoti pagrindinius principus, priimtinius visoms šalims.”

Bendra kalba, kurią alkoholinių gėrimų pramonė norėtų propaguoti, yra malonumas, kuris buvo vienos iš jos konferencijų ir darbų tema, paskelbtas kaip *Alkoholis ir malonumas, Sveikatos perspektyva*⁶. *Alkoholis ir malonumas* taip pat buvo už partnerystės kūrimą. Savo išvadosse Grantas sako:

“Remiantis partneryste, atsiras galimybė sėkmingai surengti konferenciją ir parengti platų idėjų spektrą, susijusį su šia tema”.

Alkoholis ir malonumas yra apie ICAP prekybos ženklo, patikimumo ir politikos įtaką. Šis patikimumas susijęs su alkoholinių gėrimų pramonei duodamu gera konsultacija apie malonumo vaidmenį vartojant alkoholi, ir apie tai, kaip malonumas gali būti panaudojamas, parduodant šios pramonės produkciją.

Interesų derinimas besivystančioms šalims ir kylančioms rinkoms

Anot ICAP:

“Kylančios rinkos, ypač besivystančiose šalyse, suteikia galimybę pramonei dirbti su sveikatos apsaugos darbuotojų bendruomene, įvedant naujus piktnaudžiavimo prevencijos ir atsakingo marketingo standartus. Tačiau įvairiose šalyse socialinė aplinka gali labai skirtis, todėl ICAP nustatė bendrus faktorius, kurie gali būti aktyviai panaudojami visame pasaulyje.

Kai kurie būdai, kuriais ICAP derina interesus naujose rinkose, yra dialogai ir šalių projektai. Štai dialogo pavyzdys:

“ICAP 1999 m. surengė sveikatos apsaugos pareigūnų iš besivystančių šalių ir alkoholinių gėrimų kompanijos atstovų, dirbančių kylančiose rinkose, susitikimą. Susitikimo tikslas buvo aptarti protingos partnerystės tarp pramonės, vyriausybės ir visuomenės sveikatos apsaugos sektorių besivystančiame pasaulyje formavimo būdus.”

Šalies projekto pavyzdys,

“ICAP dirba su sveikatos apsaugos specialistais Indijoje, rengdama nuolat veikiančią konsultaciją nacionalinės alkoholio politikos, atitinkančios bendrus interesus, klausimais. Ji dirbo su vietinėmis socialinės rūpybos organizacijomis, SASPI (Visuomenė už Alkoholio ir socialinės politikos iniciatyvas), siekdama pradėti dialogą su vyriausybe, sveikatos apsaugos darbuotojais bei alkoholinių gėrimų pramonės atstovais ir susitarti dėl alkoholio politikos darbotvarkės Indijoje. Šios diskusijos buvo pagrįstos Azijos – Ramiojo vandenyno regiono chartija, kuri savo ruožtu suteikė medžiagos diskusijoms apie Ženevos Partnerystę alkoholio klausimu: Globalinės chartijos link.”

Interesų, susijusių su besivystančiomis šalimis ir kylančiomis rinkomis, suderinimas reiškia rinkų atvirumą ir išsiplėtimą į naujas pasaulio teritorijas, kuriose tradiciškai buvo žemas alkoholio vartojimo lygis arba kurios anksčiau buvo neprieinamos tarptautinei alkoholinių gėrimų pramonei. Pateikiama menka užuomina apie žalą, kurią alkoholis gali padaryti ir taip jau nuskurdusių žmonių, šeimų ir bendruomenių ekonomikai.

1998 m. ICAP paskelbė studiją *Alkoholis ir kylančios rinkos: vartojimo įpročiai, problemos ir atsakomieji veiksmai*⁷. Tai yra aprašomoji egzistuojančių alkoholio vartojimo įpročių, problemų ir su tuo susijusių atsakomųjų veikslių bei alkoholio padarytos žalos Afrikos šalyse, esančiose piečiau Sacharos, Azijoje, Rytų Europoje ir Pietų Amerikoje apžvalga. Išskiriami tik du alkoholio politikos požiūriai: atsakingos propagandinės ir reklaminės praktikos ir alkoholio švietimas bei iniciatyvos, kurios propaguoja protingą gėrimą. Efektyvios aplinkos strategijos nėra adekvačiai aptartos. Alkoholio ir kylančios rinkos pasitarnauja tarptautinės alkoholinių gėrimų pramonės interesams gaminant ir propaguojant savo produkciją šalyse, kuriose auga ir tampa prieinamos rinkos.

Kaip rašė Džernigenas (Jernigan) ir Mošeris (Mosher)⁸:

“Mokslininkai tyrinėtojai besivystančiame pasaulyje yra etiškai atsakingi nesiekti pelno ar nepataikauti alkoholinių gėrimų pramonės veržimuisi į naujas pelningas rinkas šalyse, kuriose trūksta infrastruktūros, išteklių ir patirties, reikalingų efektyviai reaguoti į didėjančią pramonės prekių pasiūlą.”

Propaguoti atsakingą gyvenimo būdą

ICAP dirba

“su pramonės ir sveikatos apsaugos sistemos partneriais, propaguodama atsakingą gyvenimo būdą industrinėse ir besivystančiose šalyse.”

Ji pažymi, kad

“atsakomybės koncepcija būna labai skirtinga, priklausomai nuo daugelio kultūrinių faktorių. Kai keičiasi alkoholio vartojimo įpročiai – ypač šalyse, kur gėrimas nebūtinai yra tradicinė kultūros dalis - svarbu nuolat iš naujo apibrėžti atsakingumą tai kultūrai priimtinais būdais.”

Tarptautinei alkoholinių gėrimų pramonei atsakingo gyvenimo būdo propagavimas reiškia gėrimo propagavimą tarp jaunų žmonių ir šalyse, kur gėrimas nebūtinai yra tradicinė kultūros dalis.

*Studija apie gėrimą*⁹ siekia tapti apžvalga apie tai, kaip jauni žmonės įgyja įprotį gerti alkoholinius gėrimus. Tai yra svarbiausia iš apžvelgiamų temų, ir joje paneigiama žala, kurią alkoholis gali padaryti

jauniems žmonėms. *Studija apie gėrimą* neaptaria mirtingumo duomenų – Europoje, pavyzdžiui, ketvirtadalis visų 15-29 metų vyrų mirčių priskiriama alkoholiui¹⁰. Knygos rodyklėje nepaminėta nei intoksikacija, nei priklausomybė. Alkoholis yra nuodingas, tačiau tam skiriami tik keli žodžiai, su antrašte, “ar eksperimentinis jaunimo gėrimas yra problema?” Paminėtas besaikis gėrimas, tačiau jis aprašomas, tik su antrašte “ar negatyvūs lūkesčiai pagilina problemas”, kaip “žodis, turintis emocinį krūvį.” *Studija apie gėrimą* yra kitas pavyzdys, kai suteikiama gera konsultacija alkoholinių gėrimų pramonei, kaip parduoti savo produkciją, šį kartą jauniems žmonėms.

Gėrimo aplinkybės (kontekstas) yra kitas (ne)atsakingo gyvenimo būdo pavyzdys¹¹. Tai yra vieno autoriaus publikacija, kurioje aprašoma daugybė gėrimo aplinkybių, kurios egzistuoja visame pasaulyje. Šioje knygoje neaprašoma žala, susijusi su šiomis alkoholio vartojimo aplinkybėmis, arba tai, kaip skirtingos kultūros galėtų reaguoti į šią žalą. Štai kaip autorius rašo apie Ispaniją: “Nors dauguma žmonių geria kiekvieną dieną, girtuoklystė apskritai yra smerkiama ir laikoma silpnumo ženklu šalyje, kur vyrai labai didžiuojasi savo vyriškumu.” Autorius nenori pripažinti, kad tas pats vyriškumas yra avarių keliuose ar prievartos namiškių atžvilgiu priežastis, nes Ispanijoje ketvirtadalis tokių atvejų yra susijusi su alkoholiu¹⁰. *Gėrimo aplinkybės* suteikia tarptautinei alkoholinių gėrimų pramonei gerą konsultaciją apie tai, kaip paveikti egzistuojančią kultūrinę praktiką bei rinką ir įtraukti gėrimą į daugelį kitų žmonių veiklos krypčių skirtingose kultūrose, nesijaudinant dėl žalos (kadangi ji neminima), kurią sukelia šios gėrimo aplinkybės.

Ėjimas pirmyn

Iš esmės, ICAP misija, atrodo, yra pakeisti alkoholio politiką nuo politikos kurioje kuo labiau sumažinama žala, į politiką, kuri propaguoja teigiamus alkoholio vartojimo aspektus. Grantas gali teigti, kad tai sveikatos apsaugos sistema sukūrė tokią tarpą, kurį užpildė ICAP. Pačios ICAP žala yra ta, kad ji siekia užpildyti šį tarpą netinkamu būdu.

ICAP veiksmai įžeidžia 140 milijonų žmonių visame pasaulyje, kurie yra priklausomi nuo alkoholio, kadangi ji niekada nepagalvoja apie jų šeimas ir kolegas, palieka jiems vieniems prisiimti atsakomybę. ICAP atlieka meškos paslaugą alkoholio politikai ir daro žalą ilgalaikiams alkoholinių gėrimų pramonės interesams. Nesugebėdama aiškiai aptarti žalos, kurią daro alkoholio vartojimas, ir nesugebėdama išlaikyti pusiausvyros bei aiškumo savo apžvalgoje, ICAP įamžina požiūrį, kad alkoholinių gėrimų pramonė labiau suinteresuota marketingu, o ne tuo, kaip būti “pramone, kuri išsaugojusi išpūdingą atsiminimą apie korporacinį pilietiškumą”, kaip aprašė Grantas. Tai yra pramonė, kuri nesugeba būti atsakinga už produkciją, kurią gamina.

ICAP įsivėlė į tokius problemų sprendimo būdus, kurie primena strategijas, praktikuojamas tabako pramonės ir kūdikių maisto gamintojų, kurie manė, kad finansais naudinga valdyti tuos dalykus, kurie gali grėsti pačios pramonės išlikimui¹². Jeigu kas nors tuo abejoja, tegu prisimena tabako pramonę. Anot vidinių tabako pramonės dokumentų, kurie buvo paskelbti, nagrinėjant teisminį ginčą Jungtinėse Amerikos Valstijose, tampa aišku, kad ištyrus “saugesnes” cigaretes (silpnas ir ypač silpnas cigaretes), kai sveikatos apsaugos srityje dirbantys mokslininkai tikino, pasitikintys tais tyrimais, tabako pramonės atstovų buvo vertinami grynai kaip rinkodaros tyrimai, visuomenės sveikata nėra kiek dėl to nepagerėjo, o tabako pramonės atstovai patys žinojo, kad tai neturėtų padėti¹³.

Per savo publikacijas, ICAP pasamdė daugiau kaip 80 įvairių šalių mokslininkų parašyti apie ICAP filosofiją bei požiūrį į alkoholio politiką. ICAP publikacijose nebuvo užsiminta, kad šiems mokslininkams už jų darbą sumokėjo alkoholinių gėrimų pramonė. Taip pat reikėtų pažymėti, kad skelbiant keturias iš penkių publikacijų ICAP nariai dalyvavo kaip redaktoriai. Tai reikia turėti omenyje interpretuojant faktus, peržvelgiant visas atitinkamus pareiškimus dėl interesų (kuriuos šie įvairių šalių mokslininkai taip pat privalo skelbti savo futuristinėse su alkoholiu susijusiose publikacijose). ICAP publikacijose pateikiami pasirinktiniai įrodymai; jose pateikiama mažiau negu pusė istorijos; jos akcentuoja naudą, o ne problemas; jose neaptariama priklausomybė nuo alkoholio ir priklausomybę sukeliančios alkoholio savybės; tokiais tyrimais grindžiama alkoholio politika sumenkina alkoholio daromą žalą, kuri nėra tinkamai apžvelgiama arba neapžvelgiama iš viso; pateiktas tyrimas nėra orientuotas į sveikatos apsaugą, o jeigu yra, jis pagrįstas netikslia visuomenės sveikatos apsaugos mokslo interpretacija; dauguma pateikiamų įrodymų yra aprašomieji, o ne analitiniai; ir dauguma tokių tyrimų siekia sukelti pamiavą, o ne suteikti aiškumo.

Nepaisant to, šios publikacijos, nors ir supaprastintai, pateikia tarptautinei alkoholinių gėrimų pramonei gerą informaciją ir gerą praktiką, padedančią atrasti naujus jos produkcijos pardavimo būdus naujose rinkose, nesisielojant dėl pasekmių (kadangi jos nėra minimos ar aprašomos). Dėl tokio neišradingumo ir naivumo mokslas pridarė žalos visuomenės gerovei. Baboras (Babor)¹² nuėjo taip toli, kad

“kviečia paskelbti moratoriumą tolesniems “dialogams” su alkoholio pramonės atstovais, kol alkoholi tyrinėjantys mokslininkai ir visuomenės sveikatos apsaugos darbuotojų bendruomenė galės susitarti, kas yra jų teisėtas interesas ir kaip išvengti sukompromitavimo mūsų gerai veikiančio vientisumo.”

Siekdami išvengti nuostolių, visuomenės sveikatos apsaugos darbuotojai ir mokslininkai turi nuolat rengti, pateikti ir skleisti geriausius įrodymus efektyviai alkoholio politikai, kuri sumažintų alkoholio daromą žalą; visuomenės sveikatos apsaugos darbuotojai ir mokslininkai turi propaguoti šių įrodymų pritaikymą daugelyje situacijų ir skleisti juos daugeliui partnerių; visuomenės sveikatos apsaugos darbuotojai ir mokslininkai turi pateikti kritiką ir reaguoti į alkoholio pramonės žodžius, neišitraukdami į dialogą, debatus ar partnerystę; visuomenės sveikatos apsaugos darbuotojai ir mokslininkai turi atlikti poveikio sveikatai įvertinimą, aiškindamiesi, kaip alkoholio pramonės socialinė ir ekonominė politika bei programos veikia sveikatą, siekdami, kad būtų užtikrintas aiškumas; ir visuomenės sveikatos apsaugos darbuotojai ir mokslininkai turi remti nevyriausybinės organizacijas ir tinklus, kurie vaidina ypatingą vaidmenį, informuojant pilietinę visuomenę apie problemas, susijusias su alkoholiu, ir mobilizuojant ją, remiant alkoholio politikos pokyčius ir veiksmingai įgyvendinant politiką vyriausybinio lygiu, taip pat paviešinant žalingus alkoholio pramonės veiksmus.

Pasaulio Sveikatos Organizacijos 2001 m. deklaracijoje apie jaunimą ir alkoholi¹⁴ aiškiai teigiama, kad:

“Visuomenės sveikatos apsaugos politika, susijusi su alkoholiu, turi būti formuluojama, atsižvelgiant į visuomenės sveikatos apsaugos interesus, nepainiojant jų su komerciniais interesais.”

Tarptautinio alkoholio politikos centro tinklapių ir publikacijų skaitymas verčia daryti išvadą, kad užuot būdama visuomenės sveikatos advokatu, ICAP yra vienas iš tarptautinės alkoholinių gėrimų pramonės rinkodaros įrankių.

Dr. Peter Anderson yra nepriklausomas konsultantas, dirbantis visuomenės sveikatos apsaugos srityje. Nuo 1992 iki 2000 m. jis dirbo Pasaulio Sveikatos Organizacijos Europos Valdyboje, kur buvo atsakingas už Europos Veiksmų prieš alkoholi planą ir už Europos be tabako veiksmų planą.

Šaltiniai

1. Murray, J.L. and Lopez, A.D. Eds. *The Global Burden of Disease (Ligų našta pasaulyje)*. Harvard, Harvard University Press, 1996
2. Edwards G., Anderson P., Babor T.F. et al. *Alcohol Policy and the Public Good (Alkoholio politika ir visuomenės gerovė)*. Oxford, University Press, 1994
3. McCreanor, T., Caswell, C. and Hill, L. *ICAP and the peril of partnership (ICAP ir partnerystės pavojus)*. *Addiction* 2000 95 179-185.
4. Grant, M. and Litvak, J. Eds. *Drinking patterns and their consequences (Gėrimo įpročiai ir jų pasekmės)*. Washington, Taylor and Francis, 1998.
5. Norstrom, T. and Skog, O-J. *Alcohol and mortality: methodological and analytical issues in aggregate analysis (Alkoholis ir mirtingumas: metodiniai ir analitiniai bendrosios analizės klausimai)*. *Addiction* 2001 96 (Supplement 1), S5-S17.
6. Peele, S. and Grant, M. Eds. *Alcohol and Pleasure. A Health perspective (Alkoholis ir malonumas: Sveikatos perspektyva)*. Washington, Taylor and Francis, 1998.
7. Grant, M. Ed. *Alcohol and Emerging Markets. Patterns, problems and responses (Alkoholis ir kylančios rinkos: Įpročiai, problemos ir atsakomieji veiksmai)*. Washington, Taylor and Francis, 1998.
8. Jernigan, D.H. and Mosher, J.F. *Permission for profits (Leidimas pelnui)*. *Addiction* 2000 95 190-191.

9. Houghton, E. and Roche, A.M. Eds. *Learning about drinking (Gėrimo studija)*. Washington, Taylor and Francis, 2001.
10. Rebn, N. *Alcohol in the European Region – consumption, harm and policies (Alkoholis Europos regione – vartojimas, žala ir politika)*. Copenhagen, World Health organization Regional Office for Europe, 2001
11. Heath, D.B. *Drinking occasions. Comparative perspectives on alcohol and culture (Gėrimo aplinkybės. Lyginamosios alkoholio ir kultūros perspektyvos)*. Washington, Taylor and Francis, 2000.
12. Babor, T.F. *Partnerships, profits and public health (Partnerystė, pelnas ir visuomenės sveikata)*. *Addiction* 2000 95 190-191.
13. Shopland, D.R. *Historical perspective: the low tar lie (Istorinė perspektyva. Melas apie mažus dervų kiekius)*. *Tobacco Control* 2001 10 Suppl I, i1-i3.
14. World Health Organization. *Stockholm Declaration on Young People and Alcohol (Pasaulinė Sveikatos Organizacija: Stokholmo Deklaracija apie jaunimą ir alkoholi)*. Copenhagen, World Health organization Regional Office for Europe, 2001